

Best practices stage en beroepsopleiding
voor stagiaires werkzaam op basis van een arbeidsovereenkomst

Dit is een document opgesteld door de SJBN en de jonge balies.

Considerans

De Advocatenwet, Verordening op de advocatuur (Voda), de Beleidsregel stage en patronaat 2022 en de opleidings- en examenreglementen bieden de stagiaire, de patroon en het betrokken advocatenkantoor de nodige vrijheid bij het invullen van de stageperiode. Deze vrije ruimte wordt in de praktijk benut om in de arbeidsovereenkomst en het stagebegeleidingsplan maatwerkafspraken te maken naar gelang de grootte van het kantoor, het type praktijk en het beleid van de lokale orde. De SJBN en de jonge balies onderschrijven het belang van maatwerkafspraken, maar ervaren ook dat stagiaires in de praktijk behoefte hebben aan een richtinggevend document. Bijvoorbeeld omdat een stagiaire voorafgaand aan de beroepsopleiding niet tot in detail bekend is met alle beroepsverplichtingen die na de beëdiging op hem zullen rusten, of omdat de kantoororganisatie bij het opstellen van een eerste stagebegeleidingsplan nog niet op de hoogte is van de uitwerking van deze regels in de praktijk.

Deze 'best practices stage en beroepsopleiding' vormen een niet-bindende interpretatie van en aanvulling op de bovenstaande regelgeving. Het staat de stagiaire, de patroon en het betrokken kantoor vrij hiervan een andere interpretatie aan te houden, of afwijkende afspraken te maken. In gevallen dat voor de stagiaire nadelig wordt afgeweken van deze best practices wordt de patroon en het kantoor aanbevolen daarover bij aanvang van de samenwerking open kaart te spelen en met de stagiaire in gesprek te treden.

Daar waar in deze 'best practices stage en beroepsopleiding' 'hij' of 'zijn' wordt vermeld, dient tevens 'zij' of 'haar' te worden gelezen.

Beroepsopleiding

1. Indien uit de basistest is gebleken dat de stagiaire op een of meer onderdelen in kennis achterblijft, stellen de patroon en het kantoor de stagiaire in de gelegenheid deze kennis gedurende de stage bij te werken.
2. Het kantoor en de patroon bieden de stagiaire gelegenheid minimaal 50% van de e-learning en minimaal 50% van de voorbereiding voor opleidingsdagen tijdens kantoor tijd uit te voeren. Indien de stagiaire een urennorm krijgt voorgeschreven, wordt minimaal rekening gehouden met de volgende kortingen vanwege de beroepsopleiding (met overeenkomstige toepassing op herkansingen):

	Jaar 1		Jaar 2	
	Contact	E-learning	Contact	E-learning
Ethiek en geïntegreerde vaardigheden	11	12	2	4
Vaardigheden	6	5	-	-
Cognitie en geïntegreerde vaardigheden	11	16	15	18
Integratieve dag	1	1	1	1
Aandeel kantoor tijd	100%	50%	100%	50%
Totaal	29 dagdelen of 116 uren	17 dagdelen of 67,5 uren	18 dagdelen of 72 uren	11,5 dagdelen of 46 uren

3. Het kantoor biedt de stagiaire ten minste een dag betaald studieverlof per toetsmoment, derhalve een dag voor het examen ethiek en twee keer een dag voor de integratieve dagen. Deze verlofdagen komen niet in mindering op de vakantiedagen van de stagiaire.
4. Het kantoor voorziet erin dat de stagiaire ten behoeve van de beroepsopleiding en zijn praktijk toegang heeft tot handboeken en een behoorlijk kennissysteem.

Begeleiding

5. De stagiaire geniet tot het einde van de stage een proactieve en betrokken begeleiding van zijn patroon en de overige ervaren collega's, ook nadat het einde van de arbeidsovereenkomst is aangezegd.
6. Gedurende de stage worden de processtukken van de stagiaire steeds (al dan niet in hoofdlijnen) beoordeeld.
7. Het kantoor en de patroon bieden de stagiaire gelegenheid zich te verbreden en te verdiepen. Zo wordt de stagiaire meegenomen in het ondernemerschap behorende bij de advocatenpraktijk. Het kantoor en de patroon hebben (voor zover mogelijk en redelijk) oog voor de ontwikkeling van de loopbaan die de stagiaire na de stage voor zich ziet.
8. Het functioneren van de stagiaire wordt ten minste een maal per zes maanden schriftelijk beoordeeld waarbij hij wordt geïnformeerd over zijn voortgang. Aan de stagiaire wordt constructieve feedback gegeven.

Jonge balie activiteiten

9. De stagiaire wordt gelegenheid geboden deel te nemen aan activiteiten van de lokale jonge balie, de Stichting Jonge Balie Nederland, de lokale orde en de Nederlandse Orde van Advocaten.
10. Het kantoor bevordert dat een stagiaire – mits voldoende functionerend in zijn praktijk – gelegenheid krijgt commissie- en bestuurswerkzaamheden te verrichten bij de hiervoor genoemde verbanden. De hieraan verbonden extra kosten en tijd komen voor rekening van het kantoor, mits gebruikelijk, redelijk en passend bij de draagkracht van het kantoor.

Arbeidsvoorwaarden

11. Een kantoor kan van de stagiaire verwachten dat hij, indien nodig en binnen redelijke grenzen, buiten normale kantooruren werkzaamheden verricht en dat hij zijn kennis van het recht zelf zoveel mogelijk op peil houdt. Overwerk mag in beginsel thuis worden verricht.
12. Als het kantoor van de stagiaire verwacht dat hij (ook) thuis werkzaamheden verrichten, wordt hem daartoe geschikte thuiswerkfaciliteiten beschikbaar gesteld.
13. Indien de arbeidsovereenkomst is gesloten voor bepaalde tijd, wordt de stagiaire uiterlijk twee en een half jaar na aanvang van de stage geïnformeerd of het kantoor voornemens is zijn arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd te verlengen en tegen welke voorwaarden.
14. Het kantoor draagt er zorg voor dat de stagiaire adequaat is verzekerd voor aansprakelijkheid wegens beroepsfouten.

Niet geregeld in deze best practices

N.B. de minima voor salariering zijn opgenomen in artikel 3 lid 2 sub b van de Beleidsregel stage en patronaat 2022 van iedere lokale orde en worden jaarlijks geïndexeerd. Deze bedragen worden hier voor prijspeil 2022 voor de goede orde vermeld. In het jaar 2022 bedraagt het bruto maandsalaris voor eerstejaarsstagiaire na indexering € 2.548 (was € 2.464), voor een tweedejaarsstagiaire € 2.903 (was € 2.808) en voor een derdejaarsstagiaire € 3.227 (was € 3.121).

Dit document is vastgesteld door de SJBN en de jonge balies en wordt jaarlijks op voordracht van de SJBN geactualiseerd en na goedkeuring gepubliceerd en verspreid onder stagiaires en kantoren.

Toelichting en verantwoording per artikel

- 1) Voldoende basiskennis mag na het verkrijgen van de meestertitel in beginsel worden verondersteld op basis van het Convenant inzake civiel effect 22 maart 2016. Die kennis behoeft echter aanvulling indien de stagiaire al langere tijd is afgestudeerd. Hiervoor wordt via de uitvoeringsorganisatie van de beroepsopleiding een bijspijkermodule beschikbaar gesteld, zie <https://www.advocatenorde.nl/basistest>.
- 2) Krachtens artikel 3.13 lid 2 juncto 3.17 lid 1 Voda houdt de patroon toezicht op de deelname aan en deugdelijke voorbereiding op het onderwijs. Uit de toelichting bij artikel 3.9 Voda blijkt dat de onderwijsverplichtingen voorrang hebben op de praktijkwerkzaamheden van de stagiaire voor het kantoor. De tijdsindicatie is afkomstig uit het Curriculum beroepsopleiding advocaten zoals vastgesteld door de algemene raad d.d. 4 mei 2020. De geaccrediteerde aanbieders (LFS en De Brauw) kennen een eigen/afwijkende invulling van het geliberaliseerde deel.
- 3) Zie ook voetnoot 2.
- 4) Deze verplichting is afgeleid uit artikel 3.13 lid 3 juncto 3.17 lid 1 Voda.
- 5) Deze verplichting is afgeleid uit artikel 9b Advocatenwet (van de opleiding en stage) en artikel 3.13 Voda (verplichtingen patroon). Voor een nadere uitwerking zie artikel 9 lid 4 van het Opleidings- en examenreglement vernieuwde beroepsopleiding advocaten: *“De patroon begeleidt de stagiaire in de beroepsopleiding advocaten, bijvoorbeeld door middel van het geven van feedback op praktijkopdrachten, indien dit wordt gevraagd vanuit de beroepsopleiding advocaten”.*
- 6) Zie voetnoot 5 en artikel 10a lid 1 onder c Advocatenwet (kernwaarde deskundigheid).
- 7) Artikel 3.9 Voda schrijft voor dat de stagiaire aan het eind van de stage in staat is zelfstandig en naar behoren de praktijk uit te oefenen. Uit de toelichting op de Voda valt op te maken dat de stagiaire na het eindigen van de stage ook buiten de praktijk van zijn patroon moet functioneren, ten aanzien waarvan de patroon als opleider een inspanningsplicht heeft.
- 8) Voorheen was deze regel opgenomen in de Richtlijn arbeidsvoorwaarden stagiaires (vervallen). Deze regel volgt thans nog indirect uit artikel 9b Advocatenwet (van de opleiding en stage), artikel 3.13 Voda (verplichtingen patroon) en artikel 7:611 BW (goed werkgeverschap).
- 9) In artikel 24 Gedragsregels advocatuur is de gedachte verrat dat rechtszoekenden gebaat zijn bij een goede verstandhouding tussen advocaten. Deze gedachte klinkt door in artikel 3.10 Voda (activiteiten in arrondissement) en de bestendige praktijk waarin deze opleidingspunten worden aangeboden op sociale activiteiten van de jonge balies. Uit artikel 3.13 lid 3 Voda volgt dat de stagiaire daartoe tijdens kantoor tijd en op kosten van het kantoor gelegenheid heeft.
- 10) Het commissie- en bestuurswerk van de jonge balies en de SJBN geschiedt onbezoldigd. De bovengenoemde praktijk is alleen houdbaar met medewerking van de kantoren. Zij zouden ook de kosten dragen indien de lokale raad de stempelactiviteiten commercieel moest aanbieden.
- 11) Bij een zelfstandige praktijkuitoefening past dat een stagiaire soms buiten kantoor tijden werkzaamheden verricht. Deze regel was voorheen opgenomen in de Richtlijn arbeidsvoorwaarden stagiaires (vervallen). Niettemin blijft het kantoor als werkgever verantwoordelijk voor de arbeidsomstandigheden en faciliteiten die passen bij de werkzaamheden van de stagiaire.
- 12) Voorheen was deze regel opgenomen in de Richtlijn arbeidsvoorwaarden stagiaires (vervallen). Deze regel past nog bij de verplichtingen die thans nog op het kantoor rusten als goed werkgever ex artikel 7:611 BW.
- 13) De verzekeringplicht is voor iedere advocaat opgenomen in artikel 6.24 Voda.